

Trine Haugset
0155 - 26 41 39

BESLUT

Datum

2006-09-11

Dnr

511-2096-2004

Enligt sändlista

Bildande av Askholmens naturreservat i Eskilstuna kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält.

Reservatets namn skall vara *Askholmens naturreservat*.

Översiktskarta

© Lantmäteriet, 2006. Ur Geografiska Sverigedata, 106-2004/188-D

Postadress
611 86 NYKÖPING
Organisationsnr
202100-2262

Besöksadress
Stora torget 13
Postgiro
35174-2

Telefon
0155 - 26 40 00 växel
Bankgiro
5051-8653

Telefax
0155 - 26 46 16
Internet
www.d.lst.se

E-post
länsstyrelsen@d.lst.se

BESLUT

Datum

Dnr

2006-09-11

511-2096-2004

Uppgifter om reservatet

<i>Objektnummer</i>	04-02-110
<i>Natura 2000-beteckning</i>	SE 0220343 (pSCI-område enligt habitatdirektivet och SPA-område enligt fågeldirektivet)
<i>Län</i>	Södermanland
<i>Kommun</i>	Eskilstuna
<i>Socken</i>	Tumbo
<i>Lägesbeskrivning</i>	C:a 4 km öster om Kvicksundsbron vid Mälaren
<i>Terrängkartan</i>	10G NO
<i>Fastighetskartan</i>	106 86
<i>Areal</i>	116,3 ha, varav allt land
<i>Naturgeografisk region</i>	Nr. 24, Svealands sprickdalsterräng
<i>Kulturgeografisk region</i>	Nr. 4, Centralbygd
<i>Fastigheter</i>	Del av Tumbo-Österby 2:1
<i>Samfälligheter och rättigheter</i>	Ledningsrätt avlopp, rättigheter väg, jordbruksarrenden, jaktarrende (Ytterligare information finns i bifogad fastighetsförteckning.)
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen

Syfte med reservatet

Syftet med Askholmens naturreservat är att

- bevara och vårda ett stort sammanhängande mosaiklandskap vid Mälarstranden som består av ädellövskogar, triviallövskogar, trädklädda betesmarker och öppna marker.
- bevara och utveckla ett område som ingår i Natura 2000, EU:s nätverk av värdefulla naturområden, och som innehåller livsmiljöerna äldre, naturlig ädellövskog, äldre ekskog, trädklädd betesmark, västlig taiga och lövsumpskog.
- strukturer som död ved och gamla grova träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning och typiska arter, som t.ex. lunglav och narrtagging, ska ha gynnsamt tillstånd.
- friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet, och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Beskrivning av reservatet och skälen för beslutet

Askholmens naturreservat skyddas främst för sitt värdefulla mosaiklandskap med artrika ädellövskogar och trädklädda betesmarker. Området ingår i Natura 2000, EU:s nätverk av skyddsvärd natur. Med sin närhet till Mälaren och vackra landskapsbild är området värdefullt för friluftslivet.

BESLUT

Datum

Dnr

2006-09-11

511-2096-2004

Lövskogarna i området består av ädellövträden ask, alm, ek, lind och hassel eller av trivial-lövträden al, björk och asp. Alskogarna är delvis försumpade. En del gran och tall ingår i vissa skogsbestånd. Vegetationen består i slutna partier av örtrika lundväxtsamhällen med en artrik flora med bland annat storrams, desmeknopp, underviol, nästrot, tandrot och troll-druva.

Historiskt har området varit mer öppet och här har funnits stora arealer ängsmark. Ängarna och betesmarkerna har under senare delen av 1900-talet kommit att växa igen och delar av skogen har numera naturskogskaraktär med luckighet och gamla och omkullfallna träd. Gamla överståndare av ek, lind, alm och ask finns kvar från ett tidigare mer öppet hag-markslandskap.

Inom området har hittats tjugofem rödlistade arter samt en mängd andra sällsynta arter av insekter, svampar, lavar, mossor och kärlväxter. Som insektslokal har området ett mycket högt skyddsvärde, särskilt för arter knutna till ek, men även för arter knutna till grov lind, högstubbar av asp samt lågor av klibbal och björk. I övrigt har lövskogen en fin mark-svampflora med arter som grå taggsvamp, liten ekkremla och linddyna. På gamla, grova träd i halvöppet läge har hittats ett antal rödlistade lavar, bland annat är klosterlav, almlav och rödbrun blekspik.

Förutsättningarna för att bevara naturvärdena i området är goda om skötseln sker i enlighet med skötselplanen (för detaljer se planen). Detta innebär åtgärder som betesdrift, skötsel av träd- och buskmiljöer och röjning av gran i lövträdsmiljöer.

Länsstyrelsen har funnit att området hyser flera naturtyper som ingår i Natura 2000 och som Sverige har ett ansvar för att skydda. På grund av områdets höga naturvärden och behov av långsiktigt skydd bedöms ett förordnande som naturreservat ge de bästa förutsättningarna att bevara området.

Naturreservatet ligger inom ett område som omfattas av bestämmelserna enligt 4 kap. miljöbalken.

Vid en intresseprövning mot enskilda intressen som länsstyrelsen har gjort enligt 7. kap. 25 § miljöbalken, bedöms att de inskränkningar som föreslås i enskilds rätt att använda mark eller vatten, inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Föreskrifter

Med stöd av 5, 6 och 30 § § miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att inom reservatet

1. uppföra byggnad eller anläggning.
2. anlägga väg.
3. anlägga luft- eller markledning.
4. uppföra stängsel eller hägnad annat än för betesdrift.
5. anordna upplag.
6. borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna.

7. avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
8. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
9. framföra motordrivnet fordon utanför bilvägarna annat än vad som krävs för skötseln av jordbruksmarken, samt för uttransport av fällt vilt med s.k. älghugare eller motsvarande.
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
11. kalka eller gödsla mark eller vatten.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel. Föreskrifterna ska ej heller utgöra hinder för

- uppförande av upp till fem jakttorn och röjning av tillhörande jaktpass.
- underhåll av befintliga byggnader och anläggningar, vägar och ledningsgator.
- röjning av träd eller grenar som hindrar driften av intilliggande jordbruksmark.
- att efter samråd med länsstyrelsen till Bredviken dra in el, vatten och avlopp samt förbättra väg.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Utmärkning av reservatet.
2. Anläggande av parkeringsplats samt uppsättning av informationstavlor enligt skötselplanen.
3. Avverkning, röjning, betesdrift eller liknande åtgärder enligt skötselplanen.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.
5. Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

C Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
2. skada, plocka eller samla in växter eller växtdelar. Bär, matsvamp och blom-plockning för eget behov är dock tillåtet.
3. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift.

Det är inte tillåtet att utan länsstyrelsens tillstånd

4. fånga och insamla ryggradslösa djur.
5. anordna lägerverksamhet.
6. anordna tävlingar.

Ovanstående föreskrifter under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Andra föreskrifter som gäller för området

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar och föreskrifter för området. Av särskilt betydelse för syftena med reservatet är bl.a.:

Reservatet är ett Natura 2000-område och därför krävs enligt 7 kap 28a-b §§ MB tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i området.

Artskyddsförordningen (1998:179) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 199:7) om artskydd med bestämmelser om fridlysning av orkidén grönvit nattviol.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § i förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

Ärendets handläggning

De värdefulla lövskogsmiljöerna på Askholmen har genom åren uppmärksammats i många olika naturinventeringar, bland annat i ädellövskogsinventeringen från 1984 och i Sörmlands Naturvårdsplan (1991). Sedan 1960-talet har Askholmen varit besöksmål för den lokala ornitologiska föreningen. Skogsstyrelsen registrerade 1994 sju nyckelbiotoper och sex objekt med naturvärden i området och under senare år har inventeringar av svampar, kärlväxter, lavar och vedinsekter visat på höga naturvärden. På grund av de höga naturvärdena som påvisats i området, har länsstyrelsen funnit det angeläget att området får ett varaktigt och lagligt skydd. Sedan år 2000 ingår Askholmen i Natura 2000, EU:s nätverk av värdefulla naturmiljöer. Frågan om bildande av naturreservat togs upp med markägaren under hösten 2003. Länsstyrelsen gav Svefa AB i uppdrag att utföra en värdering av det intrång som förslaget till reservatsföreskrifter innebär för fastigheten. Markägaren har genom avtal 2005-04-28 godtagit reservatets bestämmelser och skötselplan. Reservatet kommer att anslutas med andelstal till Tumbo-Lövsta ga:1. Länsstyrelsen kommer att skriva ett nyttjanderättsavtal med markägaren till Tumbo-Österby 2:1 för de vägar som ska användas för förvaltning och tillsyn av reservatet.

Förslag till beslut och skötselplan skickades ut på remiss till berörda sakägare, Eskilstuna kommun samt några ideella föreningar under våren 2006. Flera remissinstanser har lämnat synpunkter och en del av dessa har beaktats. Några ideella föreningar har varit kritiska till delar av skötselplanen och länsstyrelsen har som följd av detta valt att höja ambitionen vad gäller skötseln av skogsmarken. Sörmlandsentomologerna har sagt sig kritiska till att länsstyrelsen kommer att kräva tillstånd för att fånga och insamla ryggradslösa djur (föreskrift C4). Länsstyrelsen hävdar dock att föreskriften behövs för att förhindra olämplig insamling. Om föreningar eller forskare önskar att bedriva entomologiska undersökningar i området går det bra att begära tillstånd från länsstyrelsen. Kritik har också inkommit angående namngivningen av reservatet. Länsstyrelsen har samrådit med lantmäteriet och då kommit fram till att välja namnet Askholmens naturreservat. Motiven till detta är att namnet är lokaliserande, inarbetat och även beskrivande för reservatet.

BESLUT

Datum

Dnr

2006-09-11

511-2096-2004

Beslutande i detta ärende har varit länsrådet Kurt Ekelund. I den slutliga handläggningen har enhetschef Agneta Wikblom samt naturvårdshandläggarna Camilla Ährlund och Trine Haugset deltagit, den sistnämnda som föredragande.

Kurt Ekelund
Länsråd

Trine Haugset
Naturvårdshandläggare

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, se bilaga 3.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar
4. Konsekvensutredning
5. Fastighetsförteckning

